

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

3. Basis Fortitudinis & Constantiae Timor Domini

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

incurrunt, virtute præditas possemus dicere. Deinde subijcit, Martyres pro fide Christianâ verè fortes fuisse. Tum quia secundum rectam rationem se composuerunt. Tum quia cùm DEUS vocaret, prompto & alacri animo se tradiderunt, nullum que alium scopum, nisi ut DEO placerent, sibi proponebant. Quid quod Aristoteles in Ethicis lib. 3. cap. 1. *Fortem* vocat, qui pro dignitate, ut ipsa ratio jubet, tam patitur, quàm agit?

ARTICULVS III.

BASIS

Fortitudinis & Constantia

TIMOR DOMINI.

NON desunt è primis disciplinæ spiritualis Doctoribus, qui nominare videntur utriusque illius Columnæ BASIM, *Timorem Domini*. Certè, D. Ambrosius Sermone V. in Psal. cxviii. ubi *Crura Sponsi* exponit, & interpretatur esse præcipua doctrinæ Christianæ fulcra; Columnas autem Ecclesiæ ejus, fortissimos Principes Apostolos, *Bases* verò sanctum DEI *Timorem*, in quo fundati illi erant. Quod fuerint Columnæ habetur testimonio Pauli, qui Petrum, Joannem, Jacobum nominat Columnas, scribens ad Galatas cap. 2. Et idem titulus convenit viris Apostolicis, ac vitæ spiritualis sectatoribus, qui sunt *Marmorea*, aut *Aenea*, propter firmitatem in benè cæptis; *Erecta*, per intentionem; *Alta* per contemplationem; *Striata* per mortificationem; *Excavata*, per humilitatem. Quicumq; hoc seculum vicerit, eum fieri

Tertia Pars

Gg

Colum-

Columnam DEI ne dubites, quam confirmat, qui dicit
Ego confirmavi Columnas ejus Psal. cx. Basim autem auream
 esse Timorem disciplinæ, qui initium est Sapientie satis
 infinnat Psalmista & eleganter, ac ingeniosè demon-
 strat ibidem S. Ambrosius. Cui mirificè consentit

GREGORIUS Papa, qui lib. iv. Moral. cap. XIII. ubi
 hoc ipsum dogma expendit, profert objectionem, quæ
 argutus aliquis formare posset: Quomodo Timor in
 Basis Fortitudinis, cum eâ actu suo vitiet, immò, peni-
 tus deiciat? Quis enim tam est rudis in Ethices disciplina,
 ut nesciat, Timorē, seu Timiditatē, esse oppositū vitii
 Fortitudini? & officiū fortitudinis esse reprimere timo-
 rē? Audiatur sanctissimus Pontifex, dū exponit acrem il-
 lam exprobrationē, qua Jobum Eliphaz invadebat. *Vbi*
est Timor tuus, Fortitudo tua, Patientia tua, & Perfectio
viarum tuarum. Job iv. 6. Quattuor, inquit, gradibus virtutum
 B. Job, virtutes enumerando distinxit, dum & Timori Fortitudinē,
 & Fortitudini Patientiā, & Patientie Perfectiōnem junxit. In vi-
 ta etenim Dei à Timore incipitur, ut ad Fortitudinem veniatur.
 Nam sicut in via seculi, Audacia Fortitudinem; ita in via Dei,
 Audacia Debilitatem parit. Et sicut in via seculi, Timor Debilitate-
 tem; ita in via Dei, Timor Fortitudinem gignit, Salomone atte-
 stante, qui ait: Proverb. xiv. In Timore Domini fiducia
 Fortitudinis. Tum quippe, Timori Domini inesse fiducia Forti-
 tudinis dicitur; quia mens nostra tanto valentius terrores rerum
 temporalium despicit, quantum se auctori earundem veracius per-
 formidinem subdit. Quæ in Timore Domini constituta non inve-
 nit extra quod metuat: quia dum recto metu Conditori omnium
 jungitur, potestate quadam supra omnia sublevatur.

SAPIENTER Gregorius & Theologicè. Si quis ta-
 men Architecturæ morali intentus quattuor illas virtu-
 tes perpenderet, & Timori Fortitudinem, Fortitudini
 Patientiam, Patientiæ Perfectiōnem junctam animad-
 verteret,

verteret, concipere posset Columnam Domus Sapien-
tiæ coronatam, cujus Basis sit Timor Scapus Fortitudo,
Epistylum Patientia, Corona Perfectio. Aliam verò,
præter dictas, *Basim* nominat D. Gregorius Nyssenus,
Commentario in Cantica, qui *Basim auream* Colum-
narum marmorearum, *Fidem* esse dicit, cui, tanquam
fundamento, innitantur.

ARTICVLVS IV.

BASES IV.

Fortitudinis & Constantiæ.

SENTENTIARUM ista diversitas Architectonica una
Speculatione optimè conciliabitur. Observandum
igitur ex Architectura vulgari, quod habet Vitruvius,
lib. 3. cap. 3. & clarius explicat ejus Commentator Gu-
lielmus Philander: Fundamentis Domus ad areæ pla-
nitiam coæquatis, ad Columnam deinde erigendam
primùm superstrui debere *Murulum*, quem *Pulumar* vo-
cant quidam, alii *Abacum*. Hæc est prima *Basis*, quadra
quasi lamina, Columnæ subjecta, sessione habilis. Huic
superponitur alia, quæ Græcis dicitur *συλοβάτης*, & Co-
lumnæ quoque substernitur pro fulcimento. Stylobatæ
imponitur *Spira*, torques teretior. Itaque antequam
corpus Columnæ erigatur, quattuor fulcra consideran-
da sunt. *Primum* infra terram totius, ad planitiam areæ
perductus. *Secundum*, murulus quadratus. *Tertium*, arula
teretior. *Quartum*, torques aut *Spira* multiplex.

Gg 2

QVI

Philan. Digressio de Columnationum, & habitationis ratione uni-
versa.